

Research Paper

Investigating the Relationship Between Marital Adjustment and Happiness of Married Women in Tabriz

Mahmoud Elmi^{1*}, Mahin Tafsileh²

1. Assistant Professor of Sociology, Islamic Azad University, Tabriz Branch, Department of Sociology, Tabriz - Iran

2. Master of Sociology, Islamic Azad University, Tabriz Branch

Received: 2020/8/12

Revised: 2020/9/24

Accepted: 2020/10/15

Use your device to scan and
read the article online



DOI: 10.30495/jzv.2021.4562

Keywords:

Happiness, Marital adjustment,
Tabriz

Abstract

Introduction: Happiness is also one of the most essential innate desires and psychological needs of man and marital adjustment as one of the most important factors affecting family functioning. The aim of this study was to determine the relationship between marital adjustment and happiness of married women in the fourth district of Tabriz.

Materials and Methods: Research methods, survey and data collection tools were standard questionnaires. The statistical population was married women living in Tabriz that 205 samples were selected by systematic random sampling.

Findings: The collected data showed that the average rate of marital adjustment was 57.04% and the average level of happiness was 59.17%. Significant tests showed that there is a significant direct relationship between marital adjustment (and its four dimensions) and happiness of married women in the fourth district of Tabriz.

Conclusion: The greater the happiness, the greater the marital adjustment. Happiness is a ground for the psychological and social development of the couple and the improvement of marital relations and coping with psychological and social pressures.

Citation: Elmi M, Tafsileh M. Investigating the relationship between marital adjustment and happiness of married women in Tabriz. Quarterly Journal of Women and Society. 2021; 12 (45): 28- 40.

*Corresponding author: Mahmoud Elmi

Address: Department of Sociology, Islamic Azad University, Tabriz Branch, Tabriz - Iran

Tell: 00989144131566

Email: elmim@iaut.ac.ir

Extended Abstract

Introduction

Happiness is an aspect of human emotions that has individual-social, psychological-physical and cognitive-emotional manifestations. One of the effective factors on the level of human vitality is establishing and maintaining cohesive interpersonal relationships and having continuous and stable social contact. Thomas (1977) considers marital adjustment as a state in which a couple has feelings of happiness and satisfaction towards their spouse and marriage. Compatible couples are those who have a great deal of agreement on the type and level of their relationship with each other, as well as the quality of their leisure time and good management of their time and finances (10). The aim of this study was to investigate the relationship and correlation between marital adjustment and vitality among married women in Tabriz. Considering the position and importance of the city of Tabriz, the present study seeks to answer this question: Is there a relationship between the level of marital adjustment and the level of vitality of married women in Tabriz?

Happiness is one of the components of social welfare and is one of the central concepts of sustainable development. One of the factors affecting the vitality is marital adjustment. Poor marital adjustment has a negative effect on quality of life. If a couple in their relationship with each other cannot reach a relative agreement and as a result of adjustment, family functions will be disrupted. Amiri Majd and Zari Moghaddam (2010) showed that there is a significant relationship between vitality and marital satisfaction. As life goes on, positive emotions increase in couples and cause them to evaluate problems as a positive phenomenon (16). Based on a field study entitled "The relationship between happiness and marital satisfaction of Zahak families", Balaghat et al. Showed that there is a significant and positive relationship between happiness and marital satisfaction of Zahak families (21).

Materials and Methods

The present study is an applied, cross-sectional and descriptive survey study. The

data collection tool was the standard Oxford Liveliness Questionnaire. The statistical population was married women living in 4 districts of Tabriz. A total of 205 samples (married women) were selected by systematic random sampling.

Findings

Marital compatibility the average rate of marital adjustment was 57.04%, which is above average. The rate of mutual satisfaction of married women with an average of 54.72%, the rate of mutual correlation with an average of 47.37%, the rate of mutual agreement with an average of 48.34%, the rate of mutual love with an average of 40.18%. The level of vitality among married women was on average above 59.17% and the standard deviation was 18.8%.

Hypothesis 1: There is a relationship between marital adjustment and vitality of married women in Tabriz. According to the result of Pearson correlation test and significance level, $\text{sig} = 0.045$ and correlation coefficient $R = 0.125$, there is a significant relationship between marital adjustment and cheerfulness.

Hypothesis 2: There is a relationship between the level of mutual satisfaction of couples and the vitality of married women. According to the obtained level of significance $\text{sig} = 0.024$ and correlation coefficient $R = 0.119$, there is a significant direct relationship between mutual satisfaction and cheerfulness with low intensity.

Hypothesis 3: There is a relationship between the degree of mutual solidarity and social vitality of married women in Tabriz. According to the level of significance, there is a significant relationship between mutual correlation and vitality equal to $\text{sig} = 0.410$ and correlation coefficient $R = 0.230$ between mutual correlation and social vitality.

Hypothesis 4: There is a relationship between the level of mutual agreement between couples and the vitality of married women in Tabriz. Considering the significant level between mutual correlation and cheerfulness equal to $\text{sig} = 0.047$ and correlation coefficient $R = 0.372$, then there is a significant relationship between mutual agreement and cheerfulness.

Hypothesis 5: There is a relationship between the level of mutual love between couples and the social vitality of married women in Tabriz. Considering the level of significance between mutual correlation and cheerfulness equal to $\text{sig} = 0.049$ and correlation coefficient $R = 0.127$, it should be said that there is a significant relationship between expressing mutual affection and cheerfulness.

Hypothesis 6: There is a relationship between age and marital adjustment of married women in Tabriz. Considering the significant level between age and marital adjustment equal to $\text{sig} = 0.032$ and with correlation coefficient $R = 0.403$, it is stated that there is a significant direct relationship between age and marital adjustment with moderate intensity.

Conclusion

According to the research findings, there was a significant relationship between marital adjustment (and its dimensions) and vitality. This finding is consistent with the findings of Balaghat et al. (2013) and can be generalized. In the explanation of the research, it should be said that cheerfulness is one of the basic moods in a person's life and plays an important role in the framework of his psychological and social life. Participation benefits from each other's capabilities, increases empathy and intimacy. This, in turn, helps to increase the level of vitality in the family and has a positive effect on the couple's social relationships.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines

In the present study, the satisfaction of each of the respondents was obtained.

Funding

The study was paid for by the authors

Authors' contributions

Both authors were involved in all stages

Conflicts of interest

According to the authors, the article did not have any conflict of interest.

مقاله پژوهشی

بررسی رابطه میزان سازگاری زناشویی و نشاط زنان متأهل تبریز

محمود علمی^{۱*}، مهین تفسیله^۲

۱. استادیار جامعه شناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز، گروه جامعه شناسی، تبریز - ایران (نویسنده مسئول)

۲. کارشناسی ارشد جامعه شناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز

چکیده

مقدمه و هدف: نشاط نیز یکی از ضروریترین خواسته‌های فطری و نیازهای روانی انسان و سازگاری زناشویی به عنوان یکی از مهم‌ترین عوامل اثر گذار بر عملکرد خانواده به شمار می‌رود. این پژوهش با هدف تعیین رابطه میزان سازگاری زناشویی و نشاط زنان متأهل منطقه چهار تبریز انجام گرفت.

مواد و روش‌ها: روش تحقیق، پیمایش و ابزار جمع آوری داده‌ها، پرسشنامه‌های استاندارد بودند. جامعه آماری زنان متأهل ساکن شهر تبریز بودند که تعداد ۳۰۵ نمونه به روش تصادفی سیستماتیک انتخاب شد.

یافته‌ها: داده‌های جمع آوری شده نشان داد که میانگین میزان سازگاری زناشویی ۵۷.۰۴ درصد و میانگین نشاط ۵۹.۱۷ درصد بود. آزمون‌های معنی داری نشان دادند که بین میزان سازگاری زناشویی (وابعد چهارگانه آن) و نشاط زنان متأهل منطقه چهار شهر تبریز رابطه معنی دار مستقیم وجود دارد.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به یافته‌ها می‌توان نتیجه گرفت، هر قدر سازگاری زناشویی بیشتر باشد به همان اندازه میزان نیز نشاط بیشتر است. نشاط زمینه ای برای رشد روانی و اجتماعی زوجین و بهبود روابط زناشویی و مقابله با فشارهای روانی و اجتماعی می باشد.

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۵/۲۲

تاریخ داوری: ۱۳۹۹/۷/۳

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۷/۲۴

از دستگاه خود برای اسکن و خواندن مقاله به صورت آنلاین استفاده کنید



DOI: jzv.j.2021.4562/10.30495

واژه‌های کلیدی:

نشاط، سازگاری زناشویی، تبریز

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

* نویسنده مسئول: محمود علمی

نشانی: گروه جامعه شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز، تبریز، ایران

تلفن: ۰۹۱۴۴۱۳۱۵۶۶

پست الکترونیکی: elmim@iaut.ac.ir

مقدمه

نشاط جنبه ای از عواطف انسانی است که دارای تجلیات فردی-اجتماعی، روانی-جسمانی و شناختی-عاطفی می‌باشد، فعالیت فرد را بر می‌انگیزد، بر آگاهی او می‌افزاید و زمینه‌های باروری خرد و اندیشه را بوجود می‌آورد. نشاط همواره با خرسندی، خوش بینی، امید و اعتماد همراه است و به عنوان یکی از احساسات ریشه ای مثبت، نقش تعیین کننده‌ای در تأمین سلامت فرد، خانواده و جامعه دارد. نشاط یک حالت عاطفی مثبت است که با خشنودی، لذت و خرسندی مشخص می‌شود و با خود صفات و علایمی از جمله داشتن باورهای مثبت در مورد زندگی، هیجانانگیز و مثبت و فقدان هیجانانگیز منفی به همراه دارد (۱). مفهوم نشاط در طول سالهای اخیر مورد علاقه روانشناسان، جامعه‌شناسان و متخصصان بهداشت قرار گرفته است.

مطالعات نشان میدهد که جامعه‌شناسی و روانشناسی قرن بیستم بیشتر بر عوامل منفی مثل آسیبها و ناپهنجاریهای اجتماعی و هیجانانگیز منفی مانند افسردگی و اضطراب تمرکز یافته است تا بر هیجانانگیز مثبتی مانند نشاط افراد جامعه. به عبارت دیگر تعریف سلامت فردی و اجتماعی مترادف با فقدان مشکلات در جامعه و بیماریهای روانی و اجتماعی بوده است. در حالی که در دهه‌های بعد در تعریف سلامت، تغییر بسیاری پدید آمده است و متون مرتبط با روانشناسی سلامت و جامعه‌شناسی تنها به جنبه‌های منفی و رفع آثار منفی در افراد انسانی و جامعه محدود نمیشود. در تعریف سازمان بهداشت جهانی به سلامت از جنبه مثبت آن تأکید شده است و فردی واجد سلامت شناخته میشود که به لحاظ زیستی، روانی و اجتماعی از شرایط معینی برخوردار باشد (۲). از سال ۲۰۰۰ به بعد در نگاه سازمان ملل برای تعیین سطح توسعه یافتگی

کشورها متغیرهای نشاط، امید به زندگی، خشنودی و رضامندی افراد جامعه نیز به عنوان یک متغیر کلیدی وارد محاسبات شده است، به این صورت که اگر مردم یک جامعه احساس نشاط، خشنودی و رضامندی نکنند، نمیتوان آن جامعه را توسعه یافته (به ویژه در حوزه توسعه اجتماعی) قلمداد نمود. بنابراین نشاط یکی از شاخصهای مهم بهداشت روانی در جامعه است که به همراه نگرش مثبت و امیدوارانه به آینده سرمنشأ تحرک، تلاش و پویایی است (۳). پدیده نشاط موجب تحرک فیزیکی، شناختی، رفتاری و افزایش قابلیتها و ظرفیتهای متعددی میشود، به عنوان نمونه انسان را با کار و فعالیت درگیر میسازد و اشتیاق به جنب و جوش و هدف گرایی را تقویت میکند که این امر خود باعث افزایش نشاط بیشتر شده و از لذت گرایی‌های بیهوده جلوگیری میکند. آنچه بیش از همه ذهن نظریه‌پردازان جامعه‌شناسی را به خود مشغول کرده، تأثیر ساختارهای اجتماعی بر بروز هیجانانگیز است. هالر و هادلر در بحث تأثیر ساختارها بر هیجانانگیز و به طور خاص شادی، چهار حوزه مرتبط با هم را از یکدیگر متمایز می‌نمایند. آن چهار حوزه عبارتند از:

- شبکه‌ها و روابط اساسی شخصی (بافت اجتماعی خرد)
- نشاط اجتماعی‌ها و موفقیت‌های شغلی و وضعیت پایگاه اجتماعی (بافت اجتماعی خرد)
- همبستگی‌ها و وابستگی‌های اجتماعی-فرهنگی و نوع دوستی (بافت اجتماعی خرد)

-بافت نهادی و کلان اجتماعی- سیاسی (بافت اجتماعی کلان. در واقع آنچه هالر و هادلر در بافت اجتماعی خرد بر آن‌ها تأکید می‌کنند، شامل پیوندها و تعاملات اجتماعی، تعهد و مسئولیت‌پذیری اجتماعی، وابستگی‌ها و تعلق‌های اجتماعی، نوع دوستی و به طور کلی سرمایه‌ی اجتماعی اشخاص است؛ و آنچه آن را بافت اجتماعی کلان می‌دانند، شامل نهادهایی است که وظایف ایفای نقش‌های توزیع خدمات و سرویس‌های رفاهی در جامعه، اعطای آزادی و دموکراسی سیاسی و مهیا نمودن شرایط لازم جهت دستیابی افراد به حقوق اجتماعی-سیاسی، یا به طور کلی، احقاق حقوق شهروندی را به عهده دارند که هر کدام به نوعی در بروز و ظهور هیجانانگیز خاص، به‌ویژه احساس شادی، نقش موثری ایفا می‌کنند (۴). در جوامع امروزی، معیارها و هنجارهای سنتی، وضعیتی در حال تضعیف دارد، بی‌آنکه هنجارهای جدیدی جایگزین آن گردد. بر همین اساس بی‌هنجاری در شرایطی پدید می‌آید که در حوزه‌های معینی از زندگی اجتماعی، معیارهایی روشن برای راهنمایی رفتار وجود نداشته باشد و پیامدهای آنومی نیز در شکل نوعی نابسامانی روانی و فردی، و در قالب تعارض شخصیت فردی و خودخواه انسان با شخصیت اجتماعی و دیگرخواه او متجلی می‌شود که این امر کیفیت زندگی فرد را کاهش می‌دهد. علت آشکار تحقق آنومی نیز به نظر دورکیم، تحولات شتابان اقتصادی است، چرا که این تحولات نوعی بحران در نظام ارزشی و هنجاری جامعه به دنبال می‌آورد (۶). دورکیم مفهوم آنومی را واجد سه خصیصه می‌داند: تشویش یا اضطراب دردناک، احساس جدایی از معیارها و استانداردهای گروه، احساس بی‌نشانی یا فقدان هدفی معین. در این میان بی‌هدفی ناظر به فقدان ارزش‌هایی است که به زندگی جهت یا هدف بدهد. تضعیف و از دست رفتن ارزش‌های درونی و اجتماعی نیز در این گونه فرعی قرار می‌گیرد. در معنای دیگر آنومی به عنوان تضاد هنجارها به کار رفته است. در هر صورت تضاد بین جهت‌گیری‌های تعاونی و همیارانه و رقابت‌جویانه، جهت‌گیری فعالانه و جهت‌گیری انفعالی، نمونه‌ای از این تضادها به شمار می‌آید (۷) آنومی می‌تواند باعث کاهش میزان نشاط گردد، زیرا در چنین وضعیتی فرد در برابر قواعد و سنج‌های اجتماعی رفتار، سرگردان و سرگشته بوده و با توجه به این آشفتگی، فرد توان پیروی از هنجارها و قواعد اجتماعی را ندارد. در این حالت افراد احساس سرگشتگی و ابهام در تشخیص و تمییز درست و نادرست و مناسب و نامناسب کرده و در نتیجه محیط اجتماعی برای شکل‌گیری و رشد فردگرایی خودخواهانه و خودسری‌های فردی مهیا می‌گردد و نفع جمعی تحت الشعاع نفع فردی قرار گرفته و نوعی بی‌اعتمادی و سوءظن نسبت به دیگران و همچنین نهادهای جامعه فراهم می‌شود. در چنین شرایطی، سطح نشاط در جامعه نزول می‌کند. دورکیم درصدد بود که نشان دهد جامعه‌ای که افراد آن به وسیله نظامی از ارزش‌ها و هنجارها یا به تعبیر دیگر اخلاقیات هدایت میشوند، خشنودی بیشتری از موقعیت خود در نظام دارند و این امر به نوبه‌ی خود بر روی کیفیت زندگی افراد موثر خواهد بود. دورکیم با تأکید بر نقش روابط و همبستگی اجتماعی در کاهش مضلات و مسائل اجتماعی، بر این امر تأکید می‌کند که آن روابط، دست کم از دو طریق حاصل می‌شوند: الف) عضویت داوطلبانه در انجمن‌ها و موسسات و ب) عضویت در یک مجمع مذهبی یا

بخش در بین زوجین از طریق علاقه‌ی متقابل، میزان مراقبت از همدیگر و پذیرش و تفاهم یکدیگر قابل سنجش است. سازگاری زناشویی به صورت خودکار ایجاد نمی‌شود و به وجود آمدن آن نیاز به تلاش زوجین دارد. صرف نظر از تمام ازدواج‌هایی که به طلاق منتهی می‌شوند، ازدواج‌های ناموفق زیادی وجود دارند که به دلایل مختلف، زن و شوهرها مایل به جدایی نیستند. توماس سازگاری زناشویی را حالتی می‌داند که در آن زن و شوهر احساسات شادکامی و رضایت نسبت به همسر و ازدواج دارند. مسأله مهم در ازدواج، سازگاری زناشویی و رضایت از ازدواج است. زوجین سازگار، کسانی هستند که توافق زیادی از نوع و سطح روابط خود با یکدیگر دارند و همچنین از کیفیت گذران اوقات فراغت خود رضایت دارند و مدیریت خوبی در زمینه وقت و مسائل مالی خودشان اعمال می‌کنند (۱۰). تبریز چهارمین شهر پر جمعیت ایران، مرکز استان آذربایجان شرقی و بزرگ ترین شهر شمال غرب کشور است و قطب اداری، ارتباطی، بازرگانی، سیاسی، صنعتی، فرهنگی و نظامی شناخته می‌شود و در واقع وضعیت نشاط و سازگاری زناشویی زنان متأهل آن می‌تواند، نمودی از کل کشور باشد. هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه و همبستگی میزان سازگاری زناشویی و نشاط در بین زنان متأهل شهر تبریز است و محقق با توجه به موضوع و عنوان تحقیق، قصد بررسی مکانیسم اثرگذاری و علیت متغیرهای مورد نظر را ندارد. نظر به جایگاه و اهمیت شهر تبریز، تحقیق حاضر در صدد پاسخگویی به این سؤال است: آیا بین میزان سازگاری زناشویی و میزان نشاط زنان متأهل تبریز رابطه وجود دارد؟

پیشینه پژوهش

بنظرگیدنز مدرنیته احتمال خطر را در بعضی حوزه ها کاهش داده است اما در عین حال خطرات و ناامنی‌های دیگری را جایگزین ساخته است. از جمله عوامل تهدیدکننده شادی و نشاط، تهدیدهای خشونت آمیز ناشی از صنعتی شدن جنگ، متزلزل شدن ریشه‌های اعتماد به نظام‌های انتزاعی و احساس ناامنی و اضطراب وجودی می‌باشد. همچنین از جمله عوامل تأمین کننده شادی و نشاط از نظر گیدنز می‌توان به اعتماد همراه با احتیاط نسبت به نظام‌های انتزاعی، اعتماد و وانهی امور زندگی به دست نظام‌های تخصصی و دگردیسی صمیمیت و شکل گیری رابطه ناب برد (۱۱). علاوه بر بافت اجتماعی خرد، بافت اجتماعی - سیاسی کلان نیز که مشتمل بر مجموعه نهادهایی است که به احقاق حقوق در جامعه می‌پردازند، عاملی موثر در ایجاد و حفظ احساس شادی اعضای جامعه به شمار می‌رود. بر اساس مطالعات انجام شده، هر چه شرایط اجتماعی - اقتصادی در جامعه مساعدتر و منجر به ارضای نیازهای بیشتر شود، شادی افراد جامعه نیز بیشتر خواهد شد. در این جهت، نظریه نیاز که مازلو مطرح کرده نیز بر این نکته تأکید می‌کند که تفاوت جوامع در احساس شادی را می‌توان به وسیله منابعی توضیح داد که آن جوامع برای برآورده شدن نیازهای اساسی خود هزینه می‌کنند. جوامعی با بالاترین منابع، اغلب جوامعی غنی و توانگرند. به ویژه این که منابع لازم را جهت ارضای نیازهای سطح بالا که آرامش و توانگری مضاعفی به شخص ارائه میدهند مهیا می‌کنند. تج و لوبومیرسکی (۲۰۰۶) معتقدند که فاکتورهای مدنی، سیاسی و اجتماعی

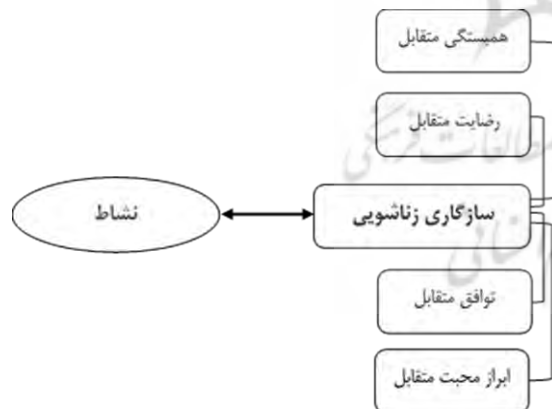
اجتماعات مذهبی. سپس به نحوه اثرگذاری آن روابط بر پدیده احساس شادی می‌پردازد و اضافه می‌کند که آن دو نوع رابطه به دو دلیل شادی را افزایش می‌دهند: ابتدا عضویت نظمی اجتماعی ایجاد می‌کند، به طوری که از آن طریق، فردگرایی مفرط و انومی کنترل می‌شود و دوم اینکه ترکیبی متعالی معنوی ایجاد می‌شود که از آن طریق، تجمع نیروهای اعتقادی و عملی (اجرایی) انسان‌ها، به احساس جمعی برای فهم جنبه‌های مختلف زندگی مبدل می‌شود (۵). یکی دیگر از نظریات مطرح شده تحت رویکرد جامعه‌شناختی، نظریه‌ای است که نشاط کنشگران فردی را در شبکه مبادلات بین نظام جامعه‌ای و نظام شخصیت جست‌وجو کرده و با بهره‌گیری از چارچوب مفهومی چند بعدی که از انسان، شخصیت و جامعه در اختیار می‌گذارد، کم و کیف نشاط افراد را مرتبط با احساس رضایت و خشنودی آن‌ها از حوزه‌های چهارگانه در سطوح فردی و جامعه‌ای می‌داند. به بیان دقیق‌تر این نظریه را میتوان بدین صورت خلاصه کرد که منبع تأمین علقه‌های چهارگانه انسان (علقه‌ی مادی، امنیتی، ارتباطی و شناختی) در ارتباط تنگاتنگ با امر اجتماعی و بعبارتی حوزه‌های چهارگانه نظام جامعه‌ای است. طبق این دیدگاه چنانچه هر کدام از چهار خرده نظام اصلی جامعه بتواند پاسخگوی موثر علایق افضل (علایق معیشتی، امنیتی، معاشرتی و شناختی) فرد و جامعه باشد، در این صورت هر کدام می‌توانند موجبات نوعی احساس مثبت که هر کدام زمینه‌ساز شادی و نشاط افراد است را فراهم نمایند، یعنی کارکرد صحیح حوزه اقتصادی تولید احساس بهبودی و آسایش است و همین‌طور حوزه‌های سیاسی، اجتماعی و فرهنگی هر کدام به ترتیب منشأ بروز احساس عدالت و امنیت، احساس همبستگی اجتماعی و احساس عزت و احترام می‌شوند (۸). به این ترتیب این نظریه در ارتباط با علقه‌های چهارگانه انسان به معرفی چهار حوزه و کارکردهای صحیح آن‌ها می‌پردازد که از آن میان کارکرد صحیح حوزه سیاسی را تولید احساس امنیت، احساس عدالت، احساس امید و احساس خودمختاری معرفی می‌کند. فردی که از شادکامی بیشتری برخوردار است، آرامش و احساس امنیت بیشتر، تصمیم گیری راحت تر، میزان کار مطلوب و مشارکت بیشتر، زندگی سالم و پر انرژی و در نهایت زندگی رضایتمندانه ای دارد. یکی از عوامل موثر بر میزان نشاط انسان، برقراری و حفظ روابط بین فردی منسجم و داشتن تماس اجتماعی مداوم و پایدار است. موضوع نشاط در زندگی فردی و وجود سازگاری در زندگی زناشویی از اهمیت زیادی برخوردار است. خانواده واحدی است که نقش‌های اجتماعی متعددی بر عهده دارد و ارتباط متقابل اعضای آن بر مبنای بنیادها و نیازهای فرهنگی جامعه شکل می‌گیرد. کیفیت روابط زناشویی بر همه ابعاد کارکرد خانواده از جمله پایداری، تداوم، حمایت از فرزندان و نشاط زوجین تاثیر دارد و متقابلاً نشاط نیز یکی از مهم ترین عواملی است که موجب استحکام و پایداری رابطه زناشویی می‌شود. تحقیقات آرجیل بیانگر آن است که رابطه زناشویی موفق باعث نشاط و ایجاد خلق مثبت در فرد می‌شود (۹) و بنابراین تحقیق حاضر قصد دارد به یکی از عوامل اجتماعی مرتبط با نشاط، یعنی سازگاری زناشویی بپردازد. سازگاری زناشویی، وضعیتی است که در آن زن و شوهر در بیشتر مواقع احساسی ناشی از خوشبختی و رضایت از همدیگر دارند. روابط رضایت

می‌توانند با "من مفعولی" خویش که وجه قضاوت کننده و کنترل کننده است بر "من فاعلی" که وجه خلاق و خیالی "خود" است، غالب شوند و در پی انطباق برآیند. "مید" معتقد است: کنشگران با تلاش فکری خلاقانه و در نظر گرفتن دایره‌ی ارزشهای جامعه در پی اخلاقی کردن امور هستند. احساس کردن متضمن نگرش و نوعی کردار است که با تعهد قلبی همراه است و تعهد به دنبال انتخاب می‌آید. به عبارتی وقتی زن و مرد به صورت اخلاقی اقدام به حل مسائل و تعارضات خویش می‌کنند، با نگرشی سخاوتمندانه مدارا و مسامحه دارند و با بهره‌گیری از هوش فکورانه سعی در کنترل رفتار خود داشته، در این صورت می‌توانند فرایند تکامل را در جهت دستیابی به شرایط اجتماعی خانوادگی بهتر برقراری رابطه‌ی کارآمدتر تسریع کنند. تئوری مبادله، به رفتار عقلانی به معنای حداکثر رساندن پاداش‌ها و به حداقل رساندن هزینه‌ها و نوع ارزش‌ها و استانداردهای حاکم بر جامعه اشاره دارد. دیدگاه کنش متقابل معتقد است که در بروز رفتارها باید به چگونگی تعامل و کنش متقابل نمادین توجه نمود. این مکتب بر ماهیت فکری و تصویری هر فرد نسبت به خودش تأکید دارد. چرا که نگرش وی مانند هر فرد دیگری در مورد تصور مثبت و منفی اطرافیان در مورد شخصیت و رفتارش تأثیر به‌سزایی در نحوه عمل و رفتار او دارد. این نظریه بر روی ظرفیت منحصر به فرد انسان بر خلق، دستکاری و تعدیل نمادها در هدایت رفتار خود و دیگران تأکید می‌کند.

از دیدگاه کارکردگرایی، خانواده دارای کارکردهای مختلف است. به نظر پارسونز، باید بین نقش زن و مرد (هر کدام بر اساس قابلیت خود) تفکیک قائل شد تا حالت تعادل حفظ و مانع از مختل شدن جریان زندگی شود. خانواده نظامی فرهنگی است که تشکیل و بقای آن در گرو ازدواج زن و مرد با یکدیگر است. از آنجایی که افراد دارای ایده‌ها، ارزش‌ها، اعتقادات، باورها و آداب و رسوم هستند، خود را با هنجارهای اجتماعی تطبیق می‌دهند و تعارض‌ها و نارضایتی‌ها را به حداقل می‌رسانند. این نظر را می‌توان به طور عام‌تر به میزان عام‌گرایی که یکی از متغیرهای الگویی در نظام کنش پارسونز و نقطه مقابل خاص‌گرایی است، مطرح کرد. به عبارتی بقای سیستم خانواده مستلزم کارکرد حفظ یکپارچگی است. این کارکرد متضمن قوانین حاکم بر کنشگران (زن و مرد) سیستم اجتماعی و هماهنگ کردن آن‌ها با یکدیگر در خصوص عملکرد صحیح سیستم است. یکی دیگر از الزامات کارکردی پارسونز نهمتی است که مشتمل بر دو مسئله است: کنترل تنش‌ها (تنش‌ها و فشارهای درونی کنشگران) و حفظ الگو (نشان دادن رفتار مناسب). در سیستم اجتماعی خانواده زن و مرد باید بتوانند ناکامی‌ها و سایر فشارهای روحی خویش را توسط راه حل‌ها و سازوکارهای اخلاقی به حداقل برسانند (۱۴). یکی از ابعاد جامعه مدرن، در عرصه سیاسی تمایل به دموکراسی در جوامع بشری است. این تمایل، علاوه بر حوزه‌ی سیاست به دیگر حوزه‌های زندگی انسانی و روابط اجتماعی انسان‌ها نیز قابل تسری است. وجود ارتباط سالم دوطرفه، اعتماد متقابل در روابط، مشارکت جمعی و فقدان خشونت از ویژگی‌های دموکراسی محسوب می‌شود که با گسترش روند جهانی شدن، روابط و الگوهای خانوادگی را تحت تأثیر قرار داده‌اند، بروز پدیده‌ای به نام «دموکراسی عاطفی» در روابط جدید خانوادگی از نتایج جنبی جهانی شدن است که در آن زندگی خانوادگی و احساسات

چون میزان آزادی‌های اجتماعی در دستیابی به حقوق سیاسی و مدنی شان یا فرصت انتخاب وسایل موردنظر برای دستیابی به اهداف خود نیز نقش عمده‌ای در تبیین شادمانی افراد جامعه دارد. همچنان که این مقوله در فلسفه یونان باستان نیز پیش شرطی برای دستیابی به شادی بود و ارتباط تنگاتنگی با سلامتی و سطح عمومی رفاه و شکوفایی داشت. البته همین اعتقاد در نظریات جامعه‌شناسان کلاسیک و جدید نیز ریشه دوانیده و از این رو است که آگوست کنت بر این نکته تأکید میکند که آزادی احساس شادی را افزایش می‌دهد. وی در تبیین آزادی، آن را به فرصت‌های انتخاب تعبیر می‌کند و معتقد است که زمانی آزادی در انتخاب فرصت‌ها در جامعه وجود دارد که ظرفیت‌ها و ساز و کارهای انتخاب در آن جامعه توسعه یابد (۵). خانواده نهادی است که از یک سو با جامعه‌ی بزرگتر در تعامل است و از سوی دیگر مستقیماً با فرد در ارتباط است. اهمیت این نهاد به حدی است که برخی از صاحب نظران آنرا از ارکان اساسی جامعه به حساب می‌آورند و تحقق جامعه‌ی سالم را در گرو دستیابی با خانواده‌ی سالم می‌پندارند. یکی از مهم‌ترین عواملی که بر بقاء، دوام و رشد خانواده اثر می‌گذارد، روابط سالم و مبتنی بر سازگاری و تفاهم بین اعضاء، به خصوص زن و شوهر است. سازگاری زناشویی به عنوان یکی از مهم‌ترین عوامل اثرگذار بر عملکرد خانواده است. سازگاری زناشویی بر کیفیت عملکرد والدینی، طول عمر، میزان سلامت، رضایت از زندگی، میزان احساس تنهایی، رشد و تربیت فرزندان، روابط اجتماعی و گرایش به انحرافات اجتماعی تأثیر دارد. اما چنانچه زندگی زناشویی شرایطی نامساعد را برای ارضای نیازهای مختلف همسران ایجاد کند، نه تنها جنبه‌های مثبت ازدواج تحقق نمی‌یابد، بلکه اثری منفی و گاه جبران ناپذیر را به جا خواهد گذاشت. این اثرات منفی فقط برای همسران نیست بلکه طیف وسیعی از اختلالات را در فرزندان آنان ایجاد می‌کند که از میان آن می‌توان به گوشه‌گیری، افسردگی، ضعف در شایستگی اجتماعی، ضعف در عملکرد تحصیلی و مشکلات ارتباطی اشاره کرد. خانواده نظامی فرهنگی است که تشکیل و بقای آن در گرو ازدواج زن و مرد با یکدیگر است. از آنجایی که افراد دارای ایده‌ها، ارزش‌ها، اعتقادات، باورها و آداب و رسوم هستند، خود را با هنجارهای اجتماعی تطبیق می‌دهند و تعارض‌ها و نارضایتی‌ها را به حداقل می‌رسانند. (۱۲) در دیدگاه کنش متقابل نمادین، هدف اصلی زناشویی و ازدواج، شکل دادن حقوقی و رسمیت دادن به محرکات غریزی است که بنیان آن به شمار می‌رود (۱۳). از آنجایی که زندگی مرکب از کنش و واکنش اعضای جامعه است که با یکدیگر ارتباط نمادی دارند، کنش متقابل نمادی بر این اصل اساسی استوار است که کنشگران اعمال یکدیگر را تعبیر و تفسیر می‌کنند و پاسخ آنان مبتنی بر معنایی است که به آن عمل نسبت می‌دهند. یعنی ازدواج با توجه به معنایی که در جامعه پیدا کرده پاسخ افراد نسبت به نیاز غریزی و معنایی است که در زندگی اجتماعی دارند. برخی پژوهش‌ها میزان انعطاف‌پذیری زن و مرد در خانواده را با سطح ناسازگاری زناشویی مرتبط می‌دانند، زن و مرد به عنوان کنش‌گران خانواده، باید نسبت به اصول و تفکرات و باورهای طرفین از انعطاف و سازگاری مناسبی برخوردار باشند تا سطح تعارضات کاهش یابد. با تکیه بر تئوری کنش متقابل نمادی، انسان‌ها با افزایش سطح انعطاف‌پذیری خود

«رابطه شادکامی با رضایت از زناشویی خانواده های شهرستان زهک» نشان داد که بین شادکامی با رضایت از زناشویی خانواده های شهرستان زهک رابطه معنادار و مثبت وجود دارد. (۲۱).
 بنظر دورکیم، رضایت از زندگی تابع چگونگی رابطه اجتماعی و اولویت دادن به منافع گروهی، خصلتی جمعی دارد. اخلاق برخاسته از گروه و جمع است و از طریق روابط متقابل، صمیمیت و احساس مشترک تعهد و نشاط ایجاد می‌شود. جامعه از سویی به وجود آورنده شرایطی است که می‌تواند فرد را به سوی تحقق اهداف و آرزوهای فردی سوق دهد و از سوی دیگر زمینه ساز تحقق فضایی است که فرد می‌تواند به کنش متقابل و ارتباط با هم‌نوعانی که باعث ایجاد آرامش، امنیت و اطمینان خاطر وی برای یک زندگی مناسب باشند، مبادرت ورزد. نشاط در زندگی، ترکیبی است از شرایط فردی و اجتماعی و در واقع خود نشانه ای از نگرش های مثبت نسبت به جهان و محیطی که فرد را فرا گرفته و در آن زندگی می‌کند. براساس تئوری «برابری» انسان به عنوان موجودی عقلایی و عاطفی در مقابل محرک های بیرونی و درونی رفتارهای خاص از خود بروز می‌دهد و زمانی که احساس برابری در مقابل پاداش ها، امکانات، تسهیلات داشته باشد انگیزه بیشتری برای ادامه فعالیت داشته و پاسخ مثبت و فعالانه نسبت به محرک های بیرونی می‌دهد و به تبع آن احساس نشاط و رضایت درونی در فرد ایجاد می‌شود. یکی از عوامل موثر در میزان نشاط انسان، برقراری و حفظ روابط بین فردی منسجم و داشتن تماس اجتماعی مداوم و پایدار است. تحقیقات آرچیل بیانگر آن است که رابطه زناشویی موفق باعث نشاط و ایجاد خلق مثبت در فرد می‌شود (۹). با توجه به آنکه با نشاط بودن نقش مهمی در زندگی انسان دارد و از خصیصه‌های لازم برای بهره بردن از زندگی و ارتقای رضایت از زندگی است.



شکل ۱. نمودار مدل نظری تحقیق بر اساس نظریه آرچیل

با توجه به نتایج پژوهش‌های انجام گرفته بخصوص تحقیقات و نظریه آرچیل و مدل تحلیلی فوق، فرضیه‌های زیر طرح شدند:

۱. بین میزان سازگاری زناشویی و نشاط زنان متأهل تبریز رابطه وجود دارد.
۲. بین میزان رضایت متقابل و نشاط زنان متأهل رابطه وجود دارد.
۳. بین میزان همبستگی متقابل و نشاط زنان متأهل تبریز رابطه وجود دارد.

بر مبنای شاخص‌های دموکراتیک شکل می‌گیرد و به دموکراتیک شدن روابط اجتماعی در سطوح مختلف منجر می‌شود. نظریه پردازان معتقدند که وجود دموکراسی در روابط خانوادگی به استحکام خانواده در حوزه‌ی خصوصی و در نهایت به استحکام بنیان‌های جامعه‌ای مبتنی بر مشارکت محلی در حوزه‌ی عمومی منجر خواهد شد. یکی از متغیرهایی که می‌تواند به کنترل تنش‌ها و حفظ الگو در سیستم خانواده و روابط زوجین بینجامد، برخورداری از نشاط اجتماعی است. جامعه‌ای که افراد آن به وسیله نظامی از ارزش‌ها و هنجارها و اخلاقیات هدایت می‌شوند، خشنودی بیشتری از موقعیت خود دارند و این امر به نوبه خود بر روی کیفیت زندگی و سازگاری اجتماعی افراد موثر خواهد بود و متقابلاً احساس مثبت که زمینه ساز شادی و نشاط افراد است را فراهم می‌نماید.

نتایج یک تحقیق در بین دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز نشان داد که بین میزان نشاط دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز و متغیرهای احساس عدالت توزیعی، متغیر احساس محرومیت اجتماعی نسبی و متغیر بیگانگی اجتماعی رابطه معنی داری وجود دارد. (۱۵). امیری مجد و زری مقدم (۱۳۸۹) نشان دادند که بین نشاط و رضایت زناشویی رابطه معنادار وجود دارد. با افزایش نشاط در زندگی، هیجانات مثبت در زوجین بیشتر شده و باعث می‌شود که مشکلات را به عنوان یک پدیده مثبت ارزیابی کنند. با ارتباط متقابل مناسب که ریشه در هیجانات مثبت دارد مشکلات را حل می‌کنند و به رضایت در زندگی می‌رسند (۱۶). یافته‌های دیمکپا (۲۰۱۰) نشان داد که اصطلاح سازگاری زناشویی بر توانایی زوجین برای راضی و شاد شدن و کسب موفقیت در تعدادی از وظایف خاص مربوط به ازدواج اشاره دارد. توماس، سازگاری زناشویی را حالتی می‌داند که در آن زن و شوهر احساسات نشاط و رضایت نسبت به همسر و ازدواج دارند. (۱۰) نتایج تحقیقات دهلی و لندرز (۲۰۰۵) نشان داد که سازگاری زناشویی یکی از عوامل مهم و مؤثر بر سلامتی زوجین و از مهم‌ترین شاخص‌های رضایت زندگی است (۱۴). عابدینی در پژوهش خود نتیجه می‌گیرد که، مضمون‌های مختلفی شادکامی بانوان هیئت علمی را به دنبال دارد که مضمون‌های سازمان دهنده برابری جنسیتی، ارجحیت نگاه حرفه گرایانه، توجه به بسترهای رفاهی و معیشتی، وجود روابط صمیمانه، پرداخت‌های مالی بموقع و استقلال آکادمیک استخراج گردید (۱۸). خاکپور (۱۳۹۳) در پژوهشی رابطه معناداری بین ساختار قدرت و مثلث سازی با سازگاری زناشویی را آشکار ساخت و نشان داد که سازگاری زناشویی توسط ساختار قدرت و مثلث سازی قابل پیش بینی می‌باشد. شکل ساختار قدرت خانواده و ناتوانی زوج‌ها برای حل تعارض رابطه زناشویی با ایجاد مثلث نقش مهمی در سازگاری زناشویی دارد. (۱۹) علمی و یزدانی (۱۳۸۸) در پژوهش خود به رابطه عوامل اجتماعی با میزان سازگاری زناشویی در بین معلمان متأهل مدارس راهنمایی در شهر مرند با استفاده از پرسشنامه مقیاس سازگاری زوجین گراهام اسپینر و اریک ای فیلسینگر پرداختند. یافته‌های تحقیق نشان داد که تفاوت معنی‌داری بین نسبت خویشاوندی، گذران اوقات فراغت مشترک، پایگاه اجتماعی - اقتصادی و پایبندی به اعتقادات دینی با سازگاری زناشویی وجود داشت (۲۰). بلاغت و همکاران بر اساس تحقیق میدانی با عنوان

۴. بین میزان توافق متقابل و نشاط زنان متاهل تبریز رابطه وجود دارد.
 ۵. بین میزان ابراز محبت متقابل و نشاط زنان متاهل تبریز رابطه وجود دارد.
 ۶. بین سن زنان متاهل تبریز و سازگاری زناشویی آنان رابطه وجود دارد.

مواد و روش‌ها

تحقیق موجود به لحاظ هدف، یک مطالعه کاربردی و به لحاظ زمانی، مقطعی و از نظر گردآوری داده‌ها، توصیفی از نوع پیمایش همبستگی است. ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه استاندارد نشاط آکسفورد بود. این پرسشنامه در سال ۱۹۸۹ توسط آرچیل و لو تهیه شده است و دارای ۲۹ پرسش است که در هر پرسش فرد درباره خود از ناشادی تا شادی بسیار زیاد قضاوت می‌کند. اعتبار و پایایی این پرسش‌نامه در تحقیقات متعددی مورد تایید قرار گرفته است. در ایران علی پور و نوربالا (۱۳۷۸) ضریب پایایی این پرسشنامه را با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۹۳ به دست آورده‌اند. (۲۲). در مطالعه حاضر، این ضریب ۰/۸۷ بدست آمد. ابزار دیگر، پرسشنامه استاندارد سازگاری زناشویی بود. برای سنجش میزان سازگاری زناشویی از مقیاس سازگاری دو عضوی گراهام اسپانیر (۱۹۹۷) استفاده گردید. این مقیاس چهار بعد را می‌سنجد که عبارتند از رضایت زناشویی، همبستگی زناشویی، توافق زناشویی و ابراز محبت. این مقیاس یک ابزار ۳۲ سؤالی برای ارزیابی کیفیت رابطه زناشویی از نظر زن یا شوهر یا هر دو نفری است که با هم زندگی می‌کنند. اعتبار و پایایی این ابزار در ایران این مقیاس در سال ۱۳۷۴ توسط آموزگار و حسین نژاد هنجاریابی شده است. ضریب همبستگی بین نمرات زوج‌ها طی دوبار اجرا در کل نمرات ۰/۸۶، مقیاس رضایت زناشویی ۰/۶۸، مقیاس همبستگی دونفری ۰/۷۵، مقیاس توافق دو نفری ۰/۷۱ و مقیاس ابراز محبت ۰/۶۱ به دست آمده است. میزان پایایی پرسش‌نامه سازگاری اسپانیر ۰/۹۶ می‌باشد.

همسانی درونی خرده مقیاس‌ها بین خوب تا عالی است. رضایت دو نفری ۰/۹۴، همبستگی دو نفری ۰/۸۱، توافق دو نفری ۰/۹۰ و ابراز محبت ۰/۷۳ (۲۵). جامعه آماری، زنان متاهل ساکن در منطقه چهار تبریز بودند. انتخاب نمونه با استفاده از فرمول کوکران با خطای برآورد پنج درصد و مقدار واریانس بدست آمده از طریق پیش آزمون انجام گرفت و تعداد ۲۰۵ نمونه (زن متاهل) به روش تصادفی سیستماتیک انتخاب شد. تعریف مفهومی متغیرهای مورد مطالعه به شرح زیر می‌باشد:

- سازگاری زناشویی

سازگاری زناشویی، وضعیتی است که در آن زن و شوهر در بیشتر مواقع احساسی ناشی از خوشبختی و رضایت از همدیگر دارند. روابط رضایت‌بخش در بین زوجین از طریق علاقه‌ی متقابل، میزان مراقبت از همدیگر و پذیرش و تفاهم یکدیگر قابل سنجش است (۷)

- نشاط

وینهون، نشاط را به درجه یا میزانی اطلاق می‌کند که شخص درباره مطلوبیت کیفیت کل زندگی خود قضاوت می‌کند. به عبارت دیگر فرد به چه میزان زندگی خود را دوست دارد (۲۳).

یافته‌ها

- سازگاری زناشویی

میانگین میزان سازگاری زناشویی ۵۷/۰۴ درصد بود که در حد متوسط به بالا قرار دارد. میزان رضایت متقابل زنان متاهل با میانگین ۵۴/۷۲ درصد، میزان همبستگی متقابل با میانگین ۴۷/۳۷ درصد، میزان توافق متقابل با میانگین ۴۸/۳۴ درصد، میزان ابراز محبت متقابل با میانگین ۴۰/۱۸ درصد بدست آمد.

جدول ۱. توزیع فراوانی ابعاد سازگاری زناشویی

ابعاد سازگاری زناشویی	تعداد	میانگین	انحراف معیار	واریانس
رضایت متقابل	۲۰۵	۵۴/۷۲	۱۰/۲۷	۱۰۵/۱۸
همبستگی متقابل	۲۰۵	۴۷/۳۷	۳/۷۱	۱۳/۸
توافق متقابل	۲۰۵	۴۸/۳۴	۴/۲۵	۱۲۹/۱
ابراز محبت متقابل	۲۰۵	۴۰/۱۸	۳/۹۷	۱۵/۸۳
سازگاری زناشویی	۲۰۵	۵۷/۰۴	۱۶/۶۱	۲۷۶/۰۱

- نشاط

میزان نشاط در بین زنان متاهل با میانگین ۵۹/۱۷ درصد و انحراف معیار ۱۸/۸ در حد متوسط به بالا قرار داشت.

آزمون فرضیه ها

فرضیه اول: بین میزان سازگاری زناشویی و نشاط زنان متاهل تبریز رابطه وجود دارد.

برای آزمون فرضیه فوق از آزمون همبستگی Γ پیرسون استفاده شد. با توجه به سطح معنی داری بین سازگاری زناشویی و نشاط برابر با $\text{sig}=0.045$ و با ضریب همبستگی $R=0.125$. بنابراین می توان گفت که بین سازگاری زناشویی و نشاط رابطه معنی دار برقرار است.

جدول ۲. آزمون همبستگی پیرسون برای فرضیه اول

متغیر	تعداد	ضریب همبستگی	سطح معناداری
نشاط	۲۰۵	۰/۱۲۵	۰/۰۴۵

فرضیه دوم: بین میزان رضایت متقابل زوجین و نشاط زنان متاهل رابطه وجود دارد.

برای آزمون این فرضیه از روش همبستگی Γ پیرسون استفاده گردید. با توجه به سطح معنی داری بدست آمده بین رضایت متقابل و نشاط برابر با $\text{sig}=0.024$ و ضریب همبستگی $R=0.119$ ادعا می شود که بین رضایت متقابل و نشاط رابطه معنی دار مستقیم با شدت ضعیف برقرار است.

جدول ۳. آزمون همبستگی پیرسون برای

فرضیه چهارم رضایت متقابل

متغیر	تعداد	ضریب همبستگی	سطح معناداری
نشاط	۲۰۵	۰/۱۱۹	۰/۰۲۴

فرضیه سوم: بین میزان همبستگی متقابل و نشاط اجتماعی زنان متاهل تبریز رابطه وجود دارد.

برای آزمون فرضیه از روش همبستگی Γ پیرسون استفاده شد. با توجه به سطح معنی داری بین همبستگی متقابل و نشاط برابر با $\text{sig}=0.410$ و ضریب همبستگی $R=0.230$ بین متغیر همبستگی متقابل و نشاط اجتماعی رابطه معنی دار وجود دارد.

جدول ۴. آزمون همبستگی پیرسون

همبستگی متقابل زوجین

متغیر	تعداد	ضریب همبستگی	سطح معناداری
نشاط	۲۰۵	۰/۲۳۰	۰/۰۴۱

فرضیه چهارم: بین میزان توافق متقابل زوجین و نشاط زنان متاهل تبریز رابطه وجود دارد.

برای آزمون این فرضیه از روش همبستگی Γ پیرسون استفاده گردید. با توجه به سطح معنی داری بین همبستگی متقابل و نشاط برابر با $\text{sig}=0.047$ و ضریب همبستگی $R=0.372$ پس بین توافق متقابل و نشاط رابطه معنی دار وجود دارد.

جدول ۵. آزمون همبستگی پیرسون

توافق متقابل زوجین

متغیر	تعداد	ضریب همبستگی	سطح معناداری
نشاط	۲۰۵	۰/۳۷۲	۰/۰۴۷

فرضیه پنجم: بین میزان ابراز محبت متقابل زوجین و نشاط اجتماعی زنان متاهل تبریز رابطه وجود دارد.

برای آزمون فرضیه از روش همبستگی Γ پیرسون استفاده شد. با توجه به سطح معنی داری بین همبستگی متقابل و نشاط برابر با $\text{sig}=0.049$ و ضریب همبستگی $R=0.127$ باید گفت بین ابراز محبت متقابل و نشاط رابطه معنی دار وجود دارد.

جدول ۶. آزمون همبستگی پیرسون

ابراز محبت متقابل زوجین

متغیر	تعداد	ضریب همبستگی	سطح معناداری
نشاط	۲۰۵	۰/۱۲۷	۰/۰۴۹

فرضیه ششم: بین سن و سازگاری زناشویی زنان متاهل تبریز رابطه وجود دارد.

برای آزمون این فرضیه از روش همبستگی Γ پیرسون استفاده شده است. با توجه به سطح معنی داری بین سن و سازگاری زناشویی برابر با $\text{sig}=0.032$ و با ضریب همبستگی $R=0.403$ بیان می شود که بین سن و سازگاری زناشویی رابطه معنی دار مستقیم با شدت متوسط برقرار است.

جدول ۷. آزمون تحلیل همبستگی پیرسون

رضایت متقابل زوجین

متغیر	تعداد	ضریب همبستگی	سطح معناداری
سن زنان متاهل	۲۰۵	۰/۴۰۳	۰/۰۳۲

نتیجه گیری

هدف پژوهش حاضر تعیین رابطه بین میزان سازگاری زناشویی و نشاط در بین زنان متاهل شهر تبریز بود. با توجه به یافته های تحقیق، بین

فکری و عقلی زمینه دستیابی به معانی ارزشمند زندگی و رضایت از زندگی را فراهم می‌آورند. نشاط زمینه ای برای رشد روانی و اجتماعی زوج و بهبود روابط زناشویی و مقابله با فشارهای روانی و اجتماعی می‌باشد. نظر به مهمترین یافته تحقیق که بین میزان سازگاری زناشویی و میزان نشاط زنان متأهل رابطه معنی دار مستقیم وجود داشت، لازم است دست اندرکاران جامعه با تمهیداتی، از قبیل تقویت قدرت اقتصادی مردم، رفع مشکلات اقتصادی و معیشتی و نیز ارتقای سطح سرمایه اجتماعی، میزان سازگاری زناشویی و رضایت متقابل زوجین را در بین خانواده‌ها تقویت نموده تا حداقل از این طریق، میزان نشاط نیز افزایش یافته و به تبع آن رضایت اجتماعی افراد جامعه نیز تقویت شود. از طرفی برنامه‌ها و آموزش‌های مناسب جهت بهبود و تقویت عوامل زمینه‌ای سازگاری و رضایت از زندگی زوجین به منظور افزایش نشاط ارائه شود. در مورد محدودیت‌های پژوهش، باید گفت که روش پیمایش به لحاظ خوداظهاری پاسخگویان در مواردی، داده‌های متقن بدست نمی‌دهد و بنابراین بجهت تعمیم نتایج و یافته‌های تحقیق باید احتیاط نمود. روش کیفی و حتی روش تلفیقی می‌تواند یک روش مهم دیگر در این مورد بکار گرفته شود.

پیشنهاد می‌شود، میزان سازگاری زناشویی، با متغیرهای اجتماعی دیگری مانند، وضعیت اقتصادی خانواده‌ها، سرمایه اجتماعی، سرمایه فرهنگی، بهره‌مندی خانواده‌ها از رسانه ارتباطی جدید و شبکه‌های اجتماعی مورد بررسی و مطالعه قرار گیرد.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

در مطالعه حاضر، رضایت هر کدام از پاسخگویان حاصل شده بود.

حامی مالی

هزینه مطالعه بوسیله نویسندگان پرداخت شده است.

مشارکت نویسندگان

هر دو نویسنده در همه مراحل مشارکت داشتند.

تعارض منافع

بنابر اظهار نویسندگان مقاله حاضر فاقد هرگونه تعارض منافع بوده است.

میزان سازگاری زناشویی (و ابعاد آن) و میزان نشاط رابطه معنی دار وجود داشت، به این معنی که افزایش میزان نشاط زنان متأهل مورد بررسی با افزایش سازگاری اجتماعی آنان همراه بود. در واقع با این نتیجه، هدف تحقیق محقق شد. این یافته با برخی نتایج یافته‌ها از جمله بلاغت و همکاران (۲۱) همسویی دارد و قابل تعمیم می‌باشد. در تبیین یافته تحقیق باید گفت، نشاط یکی از خلقیات اساسی در زندگی فرد است و نقش مهمی در چارچوب حیات روانی و اجتماعی او ایفا می‌کند. نشاط، چگونگی داوری فرد درباره نحوه گذران زندگی است. این نوع داوری متأثر از ادراکات شخصی فرد و تجربه احساسات و عواطف مثبت است که بر سبک تبیین، قضاوت و تصمیم‌گیری او اثر می‌گذارد. انسان اساساً موجودی اجتماعی است و همواره تمایل دارد با دیگران ارتباط داشته باشد. وقتی زوجین در تصمیم‌گیری‌هایی که بر سرنوشت آنها تأثیر می‌گذارد، مشارکت کنند، از احساس کارایی و خود اثر بخشی بالایی برخوردار بوده، خود را فردی مفید، دارای آزادی عمل و دارای قدرت انتخاب در خانواده تلقی می‌کنند. مشارکت موجب بهره‌گیری از توانمندی یکدیگر گردیده، همدلی و صمیمیت را افزایش می‌دهد. این امر به نوبه خود، به افزایش سطح نشاط در خانواده کمک می‌کند و متقابلاً بر روابط اجتماعی زوجین اثر مثبت می‌گذارد. نشاط در عین اینکه متأثر از میزان بالای مشارکت است، به تعاملات اجتماعی بیشتر نیز منجر شده، زمینه را برای همبستگی و انسجام اجتماعی بالا در خانواده فراهم می‌سازد. در واقع یکی از راه‌های تحکیم روابط انسانی از طریق مشارکت میسر می‌گردد. جامعه‌ای که در آن میزان مشارکت، همکاری و نوع دوستی بین افراد بالا باشد، افراد در عین انجام کارهای شخصی، در پیشبرد کارهای دیگر و انجام فعالیت‌های جمعی مشارکت دارند. این مشارکت جویی نوعی احساس رضایت و انرژی مثبت نسبت به خود و پیرامون در افراد ایجاد کرده و در نتیجه میزان نشاط را در سطح جامعه بالا می‌برد. نشاط تک تک افراد جامعه در شبکه مبادلات بین نظام جامعه‌ای تحقق یافته، کم و کیف شادمانی افراد با احساس رضایت و خشنودی آنها از خود و پیرامون خود میسر می‌گردد. افراد می‌توانند در تعامل با دیگران نوعی احساس مثبت پیدا کرده، در خانواده نیز این احساس مثبت را ایجاد نمایند و این امر به نوبه خود زمینه نشاط را فراهم می‌سازد (۸). به این ترتیب یکی از عوامل موثر در میزان نشاط و حفظ سلامت روانی انسان، برقراری و حفظ روابط بین فردی منسجم و سازگاری زناشویی و داشتن تماس اجتماعی مداوم و پایدار است. رابطه زناشویی موفق باعث ایجاد نشاط و ایجاد خلق مثبت در فرد می‌شود. سازگاری زناشویی در واقع نگرشی مثبت و لذت بخش است که زن و شوهر از جنبه‌های مختلف روابط زناشویی دارند و یکی از مهمترین شاخص‌های رضایت از زندگی است. براین اساس رابطه میان نشاط و سازگاری زناشویی، رابطه‌ای دوطرفه است و همان گونه که افزایش نشاط با افزایش سازگاری زناشویی رابطه دارد، افزایش سازگاری زناشویی نیز با افزایش نشاط رابطه خواهد داشت. هر قدر نشاط بیشتر باشد به همان اندازه میزان سازگاری زناشویی بیشتر است و با افزایش نشاط در زندگی، هیجانات و باورهای مثبت زوجین افزایش یافته و امیدواری بالایی جهت حل و فصل سختی‌های اجتناب ناپذیر و ناکامی‌ها خواهند داشت و در نتیجه با تعامل متقابل و تبادل عاطفی،

References

- Flowers BJ, Blaine Jolson DH. ENRICH Marital Satisfaction Scale: A brief research and clinical tool. *Journal of Family Psychology*. 1993; 7(2):176-185. <https://miami.pure.elsevier.com/en/publications/enrich-marital-satisfaction-scale-a-brief-research-and-clinical-t>.
- Shahidi, Sh, (2010). *Psychology of Happiness*, Tehran: Qatreh Publishing
- Hezar Jaribi, J and Astin Afshan, P. (2009) A study of the factors affecting social happiness (with emphasis on Tehran province). *Applied Sociology*, No. 33, Spring 2009, pp. 146-119. https://jas.ui.ac.ir/article/18174/caece_d4e9cd8776360c718669f7e77bd.pdf
- Haller, H & Hadler, M. (2006), How Social Relations and Structures Can Produce Happiness and Unhappiness? *Social Indicators Research*, 75, pp, 169-216. <https://link.springer.com/article/10.1007/s11205-004-6297-y>
- Ganji, M., Rabbani, A. and Rabbani, R., (2011). Sociological approach to the feeling of happiness of heads of households in Isfahan, *Social Issues of Iran*, Second Year, No. 1, 39-73 <http://ensani.ir/file/download/article/20130611084035-9824-16.pdf>
- Salimi, A. and Davari, M., (2006). *Sociology of Deviance*, Qom: Seminary and University Research Institute
- Abdi, A. and Goodarzi, M., (1999). *Cultural Developments in Iran*, Tehran: Rawesh Publications.
- Chalabi, M. (2009). *Experimental study of personality system in Iran*, Tehran: Research Institute of Culture, Art and Communication.
- Argyle, M., (2004). *Psychology of Happiness*, translated by Fatemeh Bahrami et al., Tehran: University Jahad.
- Thomas, E. J. (1977). *Marital communication and decision making*. New York: Free press.
- Chalabi, M. and Mousavi, S., (2008). Sociological study of factors affecting happiness at micro and macro levels, *Iranian Journal of Sociology*, Volume IX, No. 1 and 2, 57-34. [http://www.jsi-](http://www.jsi-isa.ir/article/21802_df236ab34dde1fab7a82c5e53964cf56.pdf)
- isa.ir/article/21802_df236ab34dde1fab7a82c5e53964cf56.pdf
- Delaney, Tim (2008). *Classical theories of sociology*. Translation: Behrang Sedighi - Vahid Tolouei. Tehran: Ney Publishing.
- Tavassoli, Gholamabbas (2003). *Sociological Theories*. Tehran: Samt Publications.
- Dehle, C., Landers, J. E. (2005). Personality traits and social support in marriage. *Journal of social and clinical psychology*, 24(7), 1051-76. <https://guilfordjournals.com/doi/pdf/10.1521/jscp.2005.24.7.1051>
- Elmi, M. (2013), Analysis of factors explaining the social Happiness of students of Islamic Azad University of Tabriz Branch with regard to the variables of distributed justice, relative social deprivation and social alienation, research project, Islamic Azad University of Tabriz
- Amiri Majd, M., and Zari Muqaddam, F. (2010). The Relationship between Happiness and Marital Satisfaction among Culturally Employed and Housewives in Arak. *Behavioral Science Quarterly*, Summer, 2 (4), 21-9 <https://www.sid.ir/fa/Journal/ViewPaper.aspx?id=129925>
- Vanlaningham, J, Johnson, D., & Amato, Paul. (2001) *Marital happiness, marital duration and the u-shaped curve* Socialforces (pp 1313- 1341). North Carolina: University of North Carolina press.
- Abedini, M. (2020) Phenomenological study of female happiness themes of faculty members of Mazandaran University, *Journal of Women and Society*, Year 11, Issue 2, Summer 2020. http://jzvj.miau.ac.ir/article/4192_05cd85073b2fce6018de6399dac83452.pdf
- Khakpour, Iman (2012). *Predicting marital adjustment based on power structure and triangulation in the family*, thesis. Government - Ministry of Science, Research, and Technology - Teacher Training University - Tehran - Faculty of Psychology and Educational Sciences. Master. Supervisor: Ali Mohammad

Nazari Advisor: Kianoosh Zaharakar |
Author: Iman Khakpour

20. Elmi, Mahmoud; Yazdani, Karim (2019) A Study of Social Factors Related to Marital Adjustment among Married Middle School Teachers in Marand Journal: Sociological Studies.
21. Belaghat, S, Ebrahimzadeh Asmin, H, Mousavinejad, S, Khazaei, Z, Mahmoudvand, M. (2013) The relationship between happiness and marital satisfaction among families in Zahak city, Cultural and Educational Quarterly of Women and Family, Year 7, Issue22, Spring 92.
<http://ensani.ir/fa/article/journal-number/38041>
- Mirshah Jafari, A, Abedi, M, (2012). Happiness and its effective factors, New Cognitive Science Quarterly, No. 3, 50-58. <http://ensani.ir/fa/article/30836>
22. Alipour, A, Noorbala, A, (1999). A Preliminary Study of the Reliability and Validity of the Oxford Happiness Questionnaire in Tehran University Students, Quarterly Journal of Thought and Behavior, Fifth Year, Nos. 1 and 2, 55-64.
<http://ijpcp.iums.ac.ir/article-1-1777fa.html>.
23. Sanaei Baqir (2000). Family and Marriage Scales First Edition, Tehran, Besat Publishing Institut

